

Sygn. akt I CZ 115/14

POSTANOWIENIE

Dnia 22 stycznia 2015 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Grzegorz Misiurek (przewodniczący)

SSN Krzysztof Pietrzykowski (sprawozdawca)

SSN Maria Szulc

w sprawie z powództwa G.S.A. w W.

przeciwko S. Spółce z o.o. w L.

o zapłatę,

po rozpoznaniu na posiedzeniu niejawnym

w Izbie Cywilnej w dniu 22 stycznia 2015 r.,

zażalenia strony pozwanej na wyrok Sądu Apelacyjnego

z dnia 29 lipca 2014 r.,

uchyla zaskarżony wyrok.

UZASADNIENIE

G. S.A. w W. domagała się zasądzenia od S. T. S.A. w T. kwoty 151.905 zł wraz z ustawowymi odsetkami i kosztami procesu.

Sąd Okręgowy w W. wyrokiem z dnia 2 lipca 2013 r. oddalił powództwo i obciążył powódkę kosztami postępowania. Ustalił, że w dniu 23 października 2009 r. została zawarta umowa między G. S.A. a S. T. Sp. z o.o., w której powódka zobowiązała się dostarczyć elementy programu lojalnościowego, a pozwana zobowiązała się do zapłaty uzgodnionego wynagrodzenia. Do dnia 16 czerwca 2011 r. strony wykonywały swoje zobowiązania zgodnie z umową. Pozwana przestała wykonywać umowę na skutek nienależytego jej wykonywania przez powódkę oraz nieusunięcia sygnalizowanych przez nią wad oprogramowania. Powódka obciążyła pozwaną kwotą 151.905 zł, a pozwana dnia 28 września 2011 r. odstąpiła od umowy, żądając zapłaty kary umownej. Pozwana dokonała potrącenia swojej należności z należnością powódki do kwoty 198.435,10 zł. Powódka wezwała pozwaną do zapłaty kary umownej, a pozwana wezwała powódkę do odbioru terminali.

Zdaniem Sądu Okręgowego, analiza postanowień umowy prowadzi do wniosku, że świadczenie pozwanej na rzecz powódki miało charakter *stricte* pieniężny. Zgodnie z art. 483 § 1 k.c., zastrzeżenie kary umownej było w tej sytuacji bezwzględnie nieważne jako sprzeczne z ustawą (art. 58 § 1 k.c.).

Powódka wniosła apelację od wyroku Sądu Okręgowego.

Sąd Apelacyjny wyrokiem z dnia 29 lipca 2014 r. uchylił zaskarżony wyrok i przekazał sprawę Sądowi Okręgowemu w W. do ponownego rozpoznania i rozstrzygnięcia o kosztach postępowania apelacyjnego. Podkreślił, że w sytuacji, gdy powódka dochodziła kary umownej naliczonej wobec niewykonywania obowiązków o charakterze niepieniężnym, bezprzedmiotowe było orzekanie przez Sąd Okręgowy o nieważności zastrzeżenia kary umownej na wypadek niewykonania lub nienależytego wykonania zobowiązania pieniężnego. Rzeczą Sądu Okręgowego było w szczególności ustalenie, czy w okolicznościach sprawy na pozwanej, w świetle zawartej przez strony umowy, ciążyły obowiązki

o charakterze niepieniężnym, czy dopuszczalne było zastrzeżenie z tego tytułu kary umownej, czy pozwana zaprzestała wykonywania umowy i z jakich powodów, w szczególności, czy zaprzestanie wykonywania umowy bądź wynikających z niej obowiązków o charakterze niepieniężnym uzasadnione było niewykonaniem bądź nienależytym wykonaniem umowy przez powódkę. Potrzeba dokonania tych ustaleń oznacza - zdaniem Sądu Apelacyjnego - że istota sprawy nie została rozpoznana.

Sąd Apelacyjny uznał ponadto - odwołując się do art. 493 k.s.h. - że w chwili orzekania nie zostało wykazane przejęcie S. T. S.A. w T. przez S. Sp. z o.o. w L.

Pozwana, oznaczona jako "S." sp. z o.o. w L., wniosła zażalenie na wyrok Sądu Apelacyjnego, zarzucając naruszenie art. 386 § 4 oraz wskazując na potrzebę dokonania oceny zaskarżonego wyroku stosownie do art. 379 pkt 2 w związku z art. 398²¹ w związku z art. 394¹ § 3 i art. 64 § 1 k.p.c.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

W orzecznictwie Sądu Najwyższego podkreśla się, że w postępowaniu toczącym się w wyniku zażalenia złożonego na podstawie art. 394¹ § 1¹ k.p.c. na orzeczenie kasatoryjne Sądu drugiej instancji, Sąd Najwyższy bada tylko, czy wystąpiły wskazane przez Sąd drugiej instancji przesłanki uchylecia zaskarżonego wyroku, którymi są: nieważność postępowania przed sądem pierwszej instancji, nierozpoznanie przez ten sąd istoty sprawy oraz sytuacja, gdy wydanie wyroku przez sąd drugiej instancji wymagałoby przeprowadzenia postępowania dowodowego w całości. Przedmiotem oceny Sądu Najwyższego w postępowaniu wywołanym wniesieniem zażalenia na podstawie art. 394¹ § 1¹ k.p.c. nie mogą być inne kwestie, w szczególności dotyczące oceny zasadności roszczenia ani merytorycznego badania stanowiska prawnego sądu drugiej instancji, jak również badania prawidłowości zastosowania przepisów prawa procesowego, które nie odnoszą się ściśle do wskazanych przez sąd drugiej instancji podstaw uchylecia wyroku sądu pierwszej instancji. Omawiane zażalenie nie jest bowiem środkiem prawnym służącym kontroli materialnoprawnej podstawy wyroku ani prawidłowości zastosowania przez sąd drugiej instancji przepisów prawa procesowego niezwiązanych z podstawami kasatoryjnymi, lecz zażalenie to jest

skierowane przeciwko uchyleniu wyroku i przekazaniu sprawy do ponownego rozpoznania, a więc ocenie może być poddany jedynie ewentualny błąd sądu odwoławczego przy kwalifikowaniu określonej sytuacji procesowej, jako odpowiadającej powołanej podstawie kasatoryjnej (zob. m.in. postanowienia z dnia 12 grudnia 2013 r., V CZ 75/13, niepubl., z dnia 7 listopada 2012 r., IV CZ 147/12, OSNC 2013 r., nr 3, poz. 41, z dnia 16 maja 2013 r., IV CZ 31/13, niepubl. i z dnia 21 czerwca 2013 r., I CZ 48/13, niepubl.).

W niniejszej sprawie Sąd Apelacyjny nie miał podstaw do wydania orzeczenia kasatoryjnego. Sąd Okręgowy przeprowadził postępowanie dowodowe i orzekł o żądaniu powódki, oddalając powództwo ze względu na nieważność zastrzeżenia kary umownej na wypadek niewykonania świadczenia pieniężnego. Ewentualną, choć bardzo wątpliwą podstawą orzeczenia kasatoryjnego byłoby stwierdzenie, że całe postępowanie dowodowe musi być przeprowadzone - niewątpliwie jednak w tej sprawie Sąd Okręgowy orzekł o jej istocie, a Sąd Apelacyjny jedynie z tym rozstrzygnięciem się nie zgodził. Trafny jest zatem zarzut naruszenia art. 386 § 4 k.p.c.

W związku z podniesioną w zażaleniu okolicznością przejęcia S. T. S.A. w T. przez "S." sp. z o.o. w L. Sąd Apelacyjny powinien rozważyć zawieszenie postępowania na podstawie art. 174 § 1 pkt 1 w związku z art. 391 § 1 k.p.c.

Z przedstawionych powodów orzeczono, jak w sentencji (art. 398¹⁵ § 1 w związku z art. 394¹ § 1¹ i § 3 k.p.c.).